

| Chambre des Représentants |                              | Kamer der Volksvertegenwoordigers   |                        |
|---------------------------|------------------------------|-------------------------------------|------------------------|
| SESSION DE 1935-1936      | N° 99                        |                                     | ZITTINGSJAAR 1935-1936 |
| N° 63 : PROJET DE LOI.    | SÉANCE<br>du 11 Février 1936 | VERGADERING<br>van 11 Februari 1936 | WETSONTWERP : N° 63.   |

## PROJET DE LOI

modifiant les articles 420 et 420<sup>bis</sup> du Code pénal.

## RAPPORT

FAIT, AU NOM DE LA COMMISSION DE LA JUSTICE  
ET DE LA LEGISLATION CIVILE ET CRIMINELLE (1),  
PAR M. SOMERHAUSEN.

MADAME, MESSIEURS,

Le projet est motivé par la fréquence des accidents de roulage et la gravité de leurs conséquences.

La victime d'un semblable accident peut être estropiée pour la vie. Parfois la collision fait plusieurs victimes. Si aucune d'elles ne succombe, la peine ne pourra excéder deux mois de prison, alors que l'accident mortel pourra être puni d'un emprisonnement de deux ans.

La disproportion est manifeste.

En cas d'incapacité de travail totale les tribunaux accordent fréquemment des indemnités plus élevées qu'en cas de décès de la victime.

Votre Commission estime donc justifiée l'élévation du taux de la peine à six mois.

Sans avoir des conséquences d'une gravité extrême, l'accident peut également révéler une imprudence tellement impardonnable qu'elle confine au délit intentionnel.

Déjà lors de la discussion de la loi sur la police des chemins de fer du 15 avril 1843, le rapporteur disait :

« Il peut se présenter des cas de négligence tellement graves, qui s'approchent tellement de l'homicide volontaire, que le maximum de quatre ans me paraîtrait trop peu élevé. Je citerai un exemple : Si à l'approche d'un convoi du soir un roulier venait à laisser sa voiture pour aller boire, que le convoi arri-

(1) La Commission est composée de MM. Meysmans, président; Carton de Wiart, Delwaide, De Winde, Geuens, Koelman, Michaux, Sinzot, Van Dievoet, Wauwermans. — Brunet, Collard, Craeybeekx, De Rasquinet, Embise, Hossey, Mathieu (Jules), Somerhausen. — Baelde, Jennissen, VanKesbeeck. — Romsée.

## WETSONTWERP

tot wijziging van de artikelen 420 en 420<sup>bis</sup> van het  
Wetboek van Strafrecht.

## VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE  
EN DE BURGERLIJKE EN STRAFRECHTELIJKE  
WETGEVING (1), UITGEBRACHT DOOR DEN  
HEER SOMERHAUSEN.

MEVROUW, MIJNE HEEREN,

Het ontwerp wordt gerechtvaardigd door de talrijke verkeersongevallen en de erge gevolgen die zij hebben.

Het slachtoffer van dergelijk ongeval kan zijn leven lang verminkt zijn. Soms heeft de botsing meerdere slachtoffers. Indien geen van hen overlijdt, mag de straf twee maanden gevangenis niet overschrijden, terwijl het doodelijk ongeval met twee jaar gevangenis kan gestraft worden.

De wanverhouding is te groot.

In geval van volledige werkonbekwaamheid, kennen de rechtbanken dikwijls hogere schadevergoedingen toe dan in geval van overlijden van het slachtoffer.

Uwe Commissie is dan ook van oordeel dat de verhoging tot zes maanden van de straf, gerechtvaardigd is.

Zonder uiterst zware gevolgen te hebben, kan het ongeval toch zulke onvergeeflijke onvoorzichtigheid verraden, dat zij grenst aan het opzettelijk delict.

Reeds bij de bespreking van de wet op de politie der spoorwegen van 15 April 1843, verklaarde de verslaggever : « Er kunnen gevallen voorkomen van zulke erge nalatigheid, die zoozeer de vrijwillige dooding benaderen, dat het maximum van vier jaar mij te gering zou schijnen. Ik zal een voorbeeld geven : Indien, bij het naderen van een avondtrein, een vrachtrijder zijn wagen staan liet om te gaan

(1) De Commissie bestaat uit de heeren Meysmans, voorzitter; Carton de Wiart, Delwaide, De Winde, Geuens, Koelman, Michaux, Sinzot, Van Dievoet, Wauwermans. — Brunet, Collard, Craeybeekx, De Rasquinet, Embise, Hossey, Mathieu (Jules), Somerhausen. — Baelde, Jennissen, VanKesbeeck. — Romsée.

vât, culbutât la voiture et que des accidents graves en résultassent, je dis que le charretier coupable d'une aussi grave négligence mériterait une forte pénalité et que dans ce cas cinq années d'emprisonnement ne me paraissent pas disproportionnés au délit » (Séance du 27 mars 1843, *Moniteur* du 28).

La Chambre adopta les vues du rapporteur et statua pour les accidents de chemin de fer les peines draconiennes de l'article 7 de la loi du 15 avril 1843, reprises à l'article 422 de notre Code pénal.

Dans la pratique les tribunaux n'ont jamais appliqué le maximum de trois ans pour lésions involontaires et de cinq ans pour homicide involontaire survenus à la suite d'un accident de chemin de fer.

Mais il n'en reste pas moins que dès 1843 le législateur reconnut la gravité des accidents de roulage. Depuis lors, les moyens de locomotion se sont diversifiés et les accidents provoqués par les automobiles, autobus et autocars, avions de transport sont devenus infiniment plus fréquents que les accidents de chemin de fer.

Votre Commission vous propose en conséquence de majorer les peines comminées pour lésions volontaires dans deux cas :

1° S'il est résulté des coups ou blessures soit une maladie paraissant incurable, soit une incapacité permanente de travail personnel, soit la perte de l'usage absolu d'un organe, soit une mutilation grave;

2° Même en l'absence de ces conséquences graves, si les coups et blessures sont dues à une faute lourde.

Par contre pour les lésions involontaires bénignes résultant d'une imprudence légère, votre Commission estime qu'il n'y a pas lieu de majorer le taux des peines actuellement prévues. En effet, l'élévation du taux des peines permet la détention préventive du prévenu. A défaut de lésions graves ou de faute confinant au dol (*culpa dolo proxima*), la délivrance d'un mandat d'arrêt ne se justifie pas.

Les termes « s'il est résulté des coups et blessures soit une maladie paraissant incurable, soit une incapacité permanente de travail personnel, soit la perte de l'usage absolu d'un organe, soit une mutilation grave » sont repris de l'article 400 du Code pénal visant les lésions volontaires. Leur portée est donc nettement définie par la jurisprudence.

Le Rapporteur,

M. SOMERHAUSEN.

Le Président ff.,

Émile BRUNET.

drinken, intusschen de trein aankwam, den wagen omverwierp en er ernstige gevolgen uit voorkwamen, dan zeg ik dat de voerman die schuldig is aan zulke erge nalatigheid een zware straf verdient en dat in dit geval vijf jaar gevangenisstraf mij niet buiten verhouding schijnen tot het delict. » (Vergadering van 27 Maart 1843, *Moniteur* van den 28<sup>en</sup>.)

De Kamier sloot zich aan bij de zienswijze van den verslaggever en verordende voor de spoorwegongevallen de draconische straffen voorzien bij artikel 7 der wet van 15 April 1843, overgenomen in art. 422 van ons Wetboek van Strafrecht.

In de practijk, hebben de rechtbanken nooit het maximum van drie jaar toegepast voor onvrijwillige letselen en van vijf jaar voor onvrijwillige dooding, naar aanleiding van een spoorwegongeval.

Niettemin, staat het vast dat de weigever, van 1843 af, het gevaar inzag van de verkeersongevallen. Sedertdien, zijn de vervoermiddelen meer verschillend geworden, en de ongevallen veroorzaakt door de automobielen, autobussen, auto-cars en verkeersvliegtuigen zijn oneindig veel talrijker geworden dan de spoorwegongevallen.

Uwe Commissie stelt U, derhalve, voor, de wegens vrijwillige letselen voorziene straffen in twee gevallen te verhoogen :

1° Wanneer de slagen en verwondingen een ziekte hebben veroorzaakt, welke ongeneesbaar schijnt, hetzij een blijvende onbekwaamheid tot persoonlijken arbeid, hetzij het verlies van het volle gebruik van een orgaan, hetzij een zware verminking;

2° Zelfs, zoo deze ernstige gevolgen zich niet voordoen, indien de slagen en verwondingen het gevolg zijn van een grove schuld.

Wat, daarentegen, de onvrijwillige kleine letselen betreft, veroorzaakt door een lichte onvoorzichtigheid, is uwe Commissie van oordeel dat het bedrag der thans voorziene straffen niet dient verhoogd. Inderdaad, de verhooging van het bedrag der straffen zou de voorloopige hechtenis van den betichte mogelijk maken. Zoo er geen ernstige letselen werden veroorzaakt of er geen schuld bestaat grenzende aan opzet (*culpa dolo proxima*), is de aflevering van een aanhoudingsmandaat niet gegrond.

De woorden : « indien uit de slagen of de verwondingen hetzij een ongeneesbaar schijnende ziekte, hetzij een bestendige onbekwaamheid tot persoonlijken arbeid, hetzij het verlies van het volle gebruik van een orgaan, hetzij een zware verminking ontstaat », werden overgenomen uit artikel 400 van het Wetboek van Strafrecht betreffende de vrijwillige letselen. De draagwijdte er van is dus duidelijk bepaald door de rechtspraak.

De Verslaggever,

M. SOMERHAUSEN.

De wn. Voorzitter,

Émile BRUNET.

## AMENDEMENTS PROPOSÉS PAR LA COMMISSION

## Article premier.

**Rédiger comme suit l'article premier :**

« Les dispositions ci-après sont ajoutées à l'article 420 du Code pénal :

» Les peines seront un emprisonnement de deux à six mois et une amende de 50 à 200 francs.

» 1° S'il est résulté des coups et blessures soit une maladie paraissant incurable, soit une incapacité permanente de travail personnel, soit la perte de l'usage absolu d'un organe, soit une mutilation grave;

» 2° Si les coups et blessures sont causés par une faute lourde. »

## AMENDEMENTEN VAN DE COMMISSIE

## Eerste artikel.

**Het eerste artikel doen luiden als volgt :**

« De volgende bepalingen worden toegevoegd aan artikel 420 van het Wetboek van Strafrecht :

» De straf is gevangenisstraf van twee maanden tot zes maanden en een geldboete van 50 frank tot 200 frank.

» 1° Indien uit de slagen en verwondingen hetzij een ongeneesbaar schijnende ziekte, hetzij een bestendige onbekwaamheid tot persoonlijken arbeid, hetzij het verlies van het volle gebruik van een orgaan, hetzij een zware verminking ontstaat;

» 2° Indien de slagen en verwondingen veroorzaakt worden door grove schuld. »